

۱۳۹۱ / ۲ / ۲۳ ۴۷۷۶۰ / ۳۸۸۹۷

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

بسمه تعالیٰ

”با صلوات بر محمد و آل محمد“

جناب آقای دکتر لاریجانی
رییس محترم مجلس شورای اسلامی

لایحه "موافقنامه حمل و نقل هواپی بین دولت
جمهوری اسلامی ایران و دولت فدراسیون روسیه و پروتکل الحاقی آن" که
با به پیشنهاد وزارت راه و شهرسازی در جلسه مورخ ۱۳۹۰/۱۱/۳۰
هیئت وزیران به تصویب رسیده است، برای طی تشریفات قانونی
به پیوست تقدیم می شود.

محمود احمدی نژاد

رئیس جمهور

رونوشت: دفتر رییس جمهور، دفتر معاون اول رییس جمهور،
معاونت حقوقی رییس جمهور، معاونت امور مجلس رییس جمهور،
شورای نگهبان، وزارت راه و شهرسازی، وزارت امور خارجه و
دفتر هیئت دولت.

۳۲۹۷ / ۲ / ۴۶۷۷۶۰ / ۳۴۱

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور

بسمه تعالیٰ
”با صلوات بر محمد و آل محمد“

مقدمه توجیهی:

با عنایت به اهمیت بهره‌گیری از حمل و نقل هوایی در افزایش حجم مبادلات کالا و مسافر و با توجه به تاثیر آن در زمینه سازی برای رشد اقتصادی و تجاری و نظر به ضرورت گسترش صنعت حمل و نقل از جمله خطوط هوایی خارج از کشور و به منظور تاسیس و بهره‌برداری از سرویسهای هوایی منظم و توسعه فعالیت‌های مربوط به آن بین ایران و روسیه و برای ارتقای سطح روابط بین دو کشور، لایحه زیر برای طی مراحل قانونی تقدیم می‌شود:

لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت فردراسیون روسیه و پروتکل العاققی آن

ماده واحده - موافقتنامه حمل و نقل بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت فدراسیون روسیه به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله استناد آن داده می‌شود.

وزیر راه و شهرسازی

وزیر امور خارجه

۱۴ / ۸ / ۱۳۹۷

موافقت نامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت فدرال اسپوتن روسیه

مقدمه

دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت فدرال اسپوتن روسیه که عضو کنوانسیون هوایی‌مایی کشوری بین‌المللی مورخ ۱۶ آذر ماه ۱۳۲۳ هجری شمسی برایر با ۷ دسامبر ۱۹۴۴ میلادی می‌باشد و از این پس طرفهای متعاهد نامیده می‌شوند، با تمایل یکسان به انعقاد موافقتنامه‌ای بمنظور تأسیس و بهره‌گرداری از سرویسهای هوایی منظم بین سرزمینها خود و مواراء این سرزمینها، نسبت به موارد زیر موافقت نمودند:

ماده ۱- تعاریف

۱- به جز در مواردی که فحواهی عبارت معنی دیگری را ایجاد نماید، از لحاظ این موافقت نامه:

(الف) اصطلاح «کنوانسیون» به کنوانسیون هوایی‌مایی کشوری بین‌المللی که در تاریخ ۱۶ آذر ماه ۱۳۲۳ هجری شمسی برایر هفتم دسامبر ۱۹۴۴ میلادی در شیکاگو برای امضاء مفتوح گردید، اطلاق می‌شود، شامل هر ضعیمه‌ای که به موجب ماده ۹۰ کنوانسیون مذبور و هر اصلاحیه ضمیمه یا کنوانسیونی که بموجب مواد ۹۰ و ۹۴ آن تصویب شده است، تا جایی که این موارد برای هر دو طرف متعاهد نافذ باشد، خواهد بود.

(ب) اصطلاح «مقامات هوایی‌مایی» در مورد جمهوری اسلامی ایران به «سازمان هوایی‌مایی کشوری» و یا هر شخص یا مقامی که مجاز به انجام وظایف فعلی آن سازمان باشد و در مورد دولت فدرال اسپوتن روسیه به «اداره هوایی‌مایی فدرال روسیه» و یا هر شخص یا مقامی که مجاز به انجام وظایف فعلی آن اداره باشد، اطلاق می‌شود.

(پ) اصطلاح «شرکت هوایی‌مایی تعیین شده» به یک شرکت هوایی‌مایی که به موجب مفاد ماده (۳) این موافقت نامه تعیین شده و اجازه فعالیت بباید، اطلاق می‌شود.

(ت) اصطلاح «ظرفیت» در مورد یک هوایی‌مایی به میزان بارگیری موثر آن هوایی‌مایی در یک مسیر یا قسمتی از مسیر و اصطلاح «ظرفیت» در مورد «سرویس توافق شده» به ظرفیت هوایی‌مایی در چنین سرویسی خبربرد دفاتر پرواز هوایی‌مایی مذبور طی زمان معین در تمام یا قسمتی از مسیر اطلاق می‌شود.

(ث) اصطلاح «سرزمین» در مورد یک کشور به مناطق خاکی، آبهای داخلی و سرزمین و فضای بالای آنها که تحت حاکمیت و سلطه آن کشور است اطلاق می‌شود.

(ج) اصطلاحات «سرویس هوایی»، «سرویس هوایی بین‌المللی»، «شرکت هوایی‌مایی» و «توقف به منظورهای غیر حمل و نقل به ترتیب دارای همان معانی است که در ماده ۹۶ کنوانسیون به آنها داده شده است. تفاهم حاصل است که عنوانین مولاد این موافقت نامه، معانی هیچیک از مقررات آن را به نحوی از اتحاد محدود نمی‌کند یا توسعه نمی‌دهد.

۲- پیوست این موافقت نامه جزو لاینفک آن می‌باشد.

ماده ۲- اعطای حقوق

۱- هر طرف متعاهد حقوق مشخص شده در این موافقت نامه را جهت انجام سرویسهای هوایی بین‌المللی در مسیرهای مشخص شده در پیوست این موافقت نامه را که از این پس به ترتیب «سرویسهای مورد توافق» و «مسیرهای مشخص شده» نامیده می‌شود، به طرف متعاهد دیگر اعطاء می‌نماید.

دفتر هیئت دولت

۲- شرکتهای هواپیمایی تعیین شده هر طرف متعاهد به هنگام اجرای سرویس مورد توافق در مسیرهای مشخص شده از حقوق زیر برخوردار خواهند بود:

(الف) برواز بدون فرود از فراز سرزمین طرف متعاهد دیگر،

(ب) توقف در سرزمین طرف متعاهد دیگر به منظورهای غیر حمل و نقل، در نقاط معین شده در پیوست این موافقت نامه،

(پ) توقف در سرزمین طرف متعاهد دیگر در نقاط مشخص شده که برای آن مسیر در پیوست این موافقت نامه مشخص گردیده است، به منظور سوار و یا پیاده کردن مسافر، بار و پست در حمل و نقل بین‌المللی.

۳- هیچ یک از مفاد این موافقت نامه نباید به نحوی تفسیر شود که به شرکت هواپیمایی تعیین شده یک طرف متعاهد این حق را اعطاء کند که در داخل سرزمین طرف متعاهد دیگر از نقطه‌ای به نقطه دیگر می‌ادرت به حمل مسافر، بار و پست در قبال مزد یا کرایه نماید.

۴- طرفها در مناطق جنگی یا تحت اشغال نظامی یا مناطقی که بدین طریق تحت تأثیر قرار گرفته‌اند طبق ماده ۹ کنوانسیون عمل خواهند کرد.

ماده ۳- تعیین و اجازه

۱- هر طرف متعاهد حق دارد یک یا چند شرکت هواپیمایی را برای انجام سرویس‌های مورد توافق در مسیرهای مشخص شده، تعیین و مراتب را که با طرف متعاهد دیگر اعلام نماید.

۲- پس از دریافت اعلامیه تعیین، مقامات هواپیمایی طرف متعاهد دیگر با رعایت مفاد بندهای (۳) و (۴) این ماده بدون تأخیر، به شرکت‌های هواپیمایی تعیین شده اجازه مربوط را اعطاء خواهند کرد.

۳- مقامات هواپیمایی یک طرف متعاهد می‌توانند از شرکت‌های هواپیمایی تعیین شده طرف متعاهد دیگر برخواهند که آنان را مجاب سازد که شرایط مقرر در قولین و مقراتی را که معمولاً به موجب مفاد کنوانسیون توسط آن مقامات در مورد سرویسهای هواپی بین‌المللی اعمال می‌گردد دارا می‌باشد.

۴- هر طرف متعاهد حق دارد در هر مورد که مجب نشده باشد مالکیت عمدہ و کنترل موثر شرکت هواپیمایی تعیین شده متعلق و در اختیار طرف متعاهدی که شرکت هواپیمایی را تعیین کرده یا اتباع آن است، از اعطاء اجازه بهره برداری موضوع بند (۲) این ماده ممانعت نموده یا هر شرطی را که برای اعمال حقوق مذکور در ماده (۲) این موافقت نامه توسط آن شرکت هواپیمایی تعیین شده لازم بداند وضع نماید.

۵- در هر زمان پس از آن که مفاد بندهای (۱) و (۲) این ماده به مرحله عمل در آمده باشد، شرکت‌های هواپیمایی که بدین نحو تعیین شده‌اند و اجازه فعالیت دریافت نموده‌اند می‌توانند بهره برداری از سرویس‌های مورد توافق را آغاز کنند، مشروط بر آن که بهره برداری از این سرویس‌ها مادامی که نزخی مطابق مفاد ماده (۱۰) این موافقت نامه در مورد سرویسهای مزبور وضع و لازم‌الاجرا نگرددیه انجام نماید.

ماده ۴- تعلیق و لغو

۱- هر طرف، متعاهد حق دارد در موارد مشروح زیر اجازه بهره برداری صادره را لغو یا استفاده از حقوق مشخص شده مندرج در ماده (۲) این موافقت نامه را در مورد شرکت هواپیمایی تعیین شده طرف متعاهد دیگر متعلق نماید یا هر شرطی را که ممکن است برای استفاده از این حقوق لازم باشد وضع نماید:

الف: در هر موردی که قانع نشده باشد مالکیت عمدہ و کنترل موثر آن شرکت هواپیمایی در دست طرف متعاهدی است که شرکت مذکور را تعیین نموده یا اتباع طرف متعاهد مزبور است، یا

دفترهای دولت

ب : در موردی که شرکت هواپیمایی مذکور قوانین و یا مقررات طرف متعاهدی که این حقوق را اعطاء نموده است رعایت نکند، یا

ب : در موردی که شرکت هواپیمایی مذکور به هر نحوی از انجام عملیات بهره برداری را مطابق شرایط مشروط به موجب این موافقت نامه انجام ندهد.

۲- جز در مواردی که لغو یا تعليق یا وضع شرایط مذکور در بند (۱) اين ماده به صورت فوري برای جلوگيري از نقض بيشتر قوانین و یا مقررات لازم باشد، اعمال اين حقوق فقط پس از مشورت با مقامات هواپیمایی طرف متعاهد دیگر انجام خواهد گرفت. اين مشورت بين مقامات هواپیمایی پس از دریافت درخواست انجام آن در اسرع وقت شروع خواهد شد.

ماده ۵- شمول قوانین و مقررات

۱- قوانین و مقررات يك طرف متعاهد در مورد ورود یا خروج هواپیماهایی که به امر هوانوردی بین المللی استعمال دارند یا بهره برداری و هوانوردی این قبیل هواپیماها تا زمانی که داخل سرزمین آن می باشند، در مورد هواپیماهای شرکت هواپیمایی تعیین شده طرف متعاهد دیگر اعمال خواهد شد.

۲- قوانین و مقررات يك طرف متعاهد که ناظر به ورود، اقامت و خروج مسافرین یا کارکنان و بار یا پست از سرزمین آن است از قبیل تشریفات ورود خروج و مهاجرت و همچنین مقررات گمرکی و بهداشتی در مورد مسافرین و کارکنان و بار یا پست حمل شده توسط هواپیمای شرکت هواپیمایی تعیین شده طرف متعاهد دیگر در زمانی که در سرزمین مذکور باشد، اعمال خواهد شد.

۳- هر طرف متعاهد نسخه هایی از قوانین و مقررات مربوط مندرج در این ماده را بنابر تقاضا در اختیار طرف متعاهد دیگر خواهد گذاشت.

۴- شرکت هواپیمایی تعیین شده يك طرف متعاهد مجاز خواهد بود نمایندگی و دفاتر خود را با حق فروش و تعدادی از کارکنان فنی، عملیاتی و بازرگانی که تعداد آنها از پنج (۵) نفر تجاوز نخواهد کرد در سرزمین طرف متعاهد دیگر دایر نماید. در صورت تعیین يك نمایندگی کل یا نمایندگی فروش کل، این نمایندگی طبق قوانین و مقررات مربوط جاری طرف متعاهد دیگر منصوب خواهد شد.

۵- انتقال در امدهای حاصله توسط شرکتهای هواپیمایی تعیین شده هر طرف متعاهد در سرزمین طرف متعاهد دیگر طبق مقررات تسعیر ارزهای خارجی قبل اجرا در طرف متعاهد اخیر صورت خواهد گرفت . طرف های متعاهد بیشترین تلاش خود را طبق مقررات ملی برای تسهیل انتقال در امدهای حاصله پس از کسر هزینه ها، به عمل خواهند آورد.

ماده ۶- معافیت از حقوق گمرکی و سود بازرگانی و سایر عوارض

۱- هواپیمایی شرکت های هواپیمایی تعیین شده يك طرف متعاهد که سرویسهای مورد توافق را مورد بهره برداری قرار می دهد، همچنین لوازم مورد نیاز آنها، سوخت و روغن موتور، خواروپار (از جمله غذا، نوشیدنی و دخانیات) موجود در هواپیما در زمان ورود به سرزمین طرف متعاهد دیگر به شرط آنکه این لوازم و مواد تا زمان خروج در هواپیما باقی بماند، براساس عمل مقابل از پرداخت حقوق گمرکی، سود بازرگانی و سایر مالیاتها معاف خواهد بود.

۲- موارد زیر نیز براساس عمل مقابل از پرداخت حقوق گمرکی، سود بازرگانی و سایر مالیاتها مشابه معاف خواهند بود:

دفتر ۵- ست. دولت

الف : خوارو بار هواپیما که در سرزمین یک طرف متعاهد در حدود تعیین شده توسط مقامات طرف متعاهد یاد شده وارد هواپیما می گردد، و جهت استفاده در داخل هواپیمایی است که در سرویسهای مورد توافق به وسیله شرکتهای هواپیمایی تعیین شده طرف متعاهد دیگر مورد استفاده قرار می گیرد.

ب : قطعات یدکی که به منظور تعمیر یا نگهداری هواپیمایی که جهت بهره برداری از مسیرهای مورد توافق، توسط شرکت های هواپیمایی تعیین شده طرف متعاهد دیگر، به سرزمین یکی از طرفهای متعاهد، وارد گردیده است.

ب: سوخت و روغن موتور که به منظور استفاده در انجام سرویسهای مورد توافق توسط هواپیمایی شرکت های هواپیمایی تعیین شده یک طرف متعاهد، حتی در زمانی که این مواد در بخشی از مسیر طی شده در سرزمین طرف متعاهد دیگر، که در آن مواد مزبور به هواپیما وارد می شود.

هزینه های مربوط به سرویسهای انجام شده، انبارداری و ترخیص گمرکی براساس قوانین داخلی طرفهای متعاهد پرداخت خواهد شد.

۳- مواد ذکر شده در بند (۲) فوق الذکر را می توان بنا به درخواست تحت ناظارت یا کنترل گمرکی نگهداری کرد.

۴- لوازم جاری هوانوردی و همچنین مواد و لوازم و قطعات یدکی نگهداری شده در هواپیمایی شرکت های هواپیمایی تعیین شده یک طرف متعاهد تنها با موافقت مقامات گمرکی طرف متعاهد دیگر در سرزمین آن طرف متعاهد قابل تخلیه است. در این صورت می توان این مواد را تا زمانی که طبق مقررات گمرکی مجدداً صادر شود یا ترتیب دیگری در مورد آن داده شود تحت ناظارت مقامات نامبرده قرار داد.

۵- مسافرین، اثنایه مسافر و باری که از سرزمین یک طرف متعاهد در گذر مستقیم می باشند و از حریمی که در فرودگاه آن طرف بدین منظور اختصاص یافته خارج نشوند، فقط مشمول کنترل ساده ای خواهند بود. اثنایه مسافر و باری که در گذر مستقیم است از حقوق گمرکی، سود بازرگانی و سایر مالیاتها معاف خواهد بود. هزینه های مربوط به سرویسهای انجام شده، انبارداری و ترخیص گمرکی براساس قوانین داخلی طرفهای متعاهد پرداخت خواهد شد.

۶- اسناد رسمی حاوی آرم رسمی شرکت های هواپیمایی مانند بر چسب چمدان، بلیط هواپیما، برنامه، کارت اجزه ورود به هواپیما و حدول زمانبندی که به داخل سرزمین هر طرف متعاهد برای استفاده اختصاصی شرکت های هواپیمایی تعیین شده طرف متعاهد دیگر وارد می شود، از کلیه حقوق گمرکی، سود بازرگانی و یا مالیاتها براساس عمل مقابل معاف خواهد بود.

ماده ۷- هزینه های فرودگاهی

هر یک از طرفهای متعاهد می تواند برای استفاده از فرودگاهها و سایر تأسیسات تحت کنترل خود هزینه های عادلانه و مناسب را وضع نموده یا اجازه وضع آن را بدهد.

معهذا هر یک از طرفهای متعاهد موافقت می نماید، هزینه های مزبور از آنچه شرکت های حمل و نقل تعیین شده آنها که در سرویسهای مشابه بین المللی تردد می نمایند و برای استفاده از این فرودگاهها و تأسیسات می پردازند، تجاوز نکند.

ماده ۸- مقدرات ظرفیت و تصویب برنامه های پرواز

۱- شرکت های هواپیمایی تعیین شده طرفهای متعاهد از رفتار عادلانه و متساوی برخوردار خواهند بود تا بتوانند برای انجام سرویسهای مورد توافق در مسیرهای مشخص شده از فرصت های متساوی بهره مند باشند.

۲- در انجام سرویسهای مورد توافق، شرکت های هواپیمایی تعیین شده هر یک از طرفهای متعاهد منافع شرکت های هواپیمایی طرف متعاهد دیگر را منظور نظر خواهد داشت تا من غير حق در سرویسهای طرف متعاهد دیگر در تماسی یا قسمتی از همان مسیرها اثر نامطلوب ایجاد نشود.

دفتر هیئت دولت

- ۳- هدف اصلی از برقراری سرویسهای مورد توافق توسط شرکتهای هوایی تعیین شده طرفهای متعاهد، تأمین ظرفیت کافی با ضریب بار مناسب، برای رفع نیازمندیهای جاری و پیش‌بینی شده معمول برای حمل مسافر و بار و پیست بین سرزمین طرف متعاهد تعیین کننده شرکتهای هوایی و سرزمین طرف متعاهد دیگر می‌باشد.
- ۴- شرکتهای هوایی تعیین شده یک طرف متعاهد همچنین می‌توانند با رعایت اصول مندرج در بندهای (۱)، (۲) و (۳) این ماده خلوفیت را برای رفع نیازمندیهای حمل و نقل بین سرزمینهای کشورهای ثالث مندرج در جدول مسیرهای پیوست این موافقت نامه و سرزمین طرف متعاهد دیگر تأمین نمایند.
- ۵- ظرفیتی که عرضه می‌شود از جمله تعداد سرویسها و نوع هوایی مورد استفاده شرکتهای هوایی تعیین شده طرفهای متعاهد در سرویسهای مورد توافق براساس توصیه شرکتهای هوایی تعیین شده مورد موافقت مقامات هوایی قرار خواهد گرفت. شرکتهای هوایی تعیین شده چنین توصیه‌ای را پس از شور لازم بین خود و رعایت اصول مندرج در بندهای (۱)، (۲) و (۳) این ماده به عمل خواهند آورد.
- ۶- در صورت عدم توافق بین شرکتهای هوایی تعیین شده طرفهای متعاهد، مسائل مندرج در بند (۵) فوق از طریق توافق بین مقامات هوایی دو طرف متعاهد حل و فصل خواهد گردید. تا زمانی که این توافق حاصل نگردد، ظرفیت عرضه شده توسط شرکتهای هوایی تعیین شده بدون تغییر باقی خواهد ماند.
- ۷- شرکتهای هوایی تعیین شده هر یک از طرفهای متعاهد، حداقل سی (۳۰) روز قبل از شروع سرویسها در مسیرهای مشخص شده، برنامه‌های پرواز را برای تصویب به مقامات هوایی طرف متعاهد دیگر تسلیم خواهد نمود. در مورد تغییرات بعدی نیز از همین قرار عمل خواهد شد. در موارد خاص این محدوده زمانی و میزان با تصویب مقامات نامبرده کاهش دارد.

ماده ۹- شناسایی گواهینامه‌ها و پروانه‌ها

گواهینامه‌های قابلیت پرواز و گواهینامه‌های صلاحیت و پروانه‌ای که توسط یک طرف متعاهد صادر شده یا اعتبار بافته و هنوز به قوت خود باقی است، توسط طرف متعاهد دیگر برای بهره برداری از مسیرها و سرویسهای موضوع این موافقت‌نامه معتبر شناخته خواهد شد، مشروط بر این که شرایط صدور یا اعتبار این گواهینامه‌ها و پروانه‌ها مساوی یا بیش از حداقل استانداردهایی باشد که بموجب کنوانسیون وضع شده یا خواهد شد. در هر حال هر طرف متعاهد این حق را برای خود محفوظ می‌دارد که در مورد پرواز از فراز سرزمین خود از شناسایی گواهینامه‌های صلاحیت و پروانه‌هایی که جهت اتباع خود توسط طرف متعاهد دیگر صادر شده یا توسط طرف متعاهد دیگر یا هر عضو سازمان بین‌المللی هوایی کشوری کشودی اعتبار یافته، خودداری نماید.

ماده ۱۰- نرخهای حمل و نقل هوایی

- ۱- نرخ‌های مورد اجراء توسط شرکتهای هوایی هر طرف متعاهد در سرویسهای مورد توافق در سطوح معقول خواهد بود که با توجه به کلیه عوامل مربوط از جمله هزینه بهره برداری، سود معمول و خصوصیات سرویس و نرخ‌های شرکتهای هوایی دیگر که در تمام یا همان قسمتی از همان مسیرهای مشخص شده، سرویسهای منظم انجام می‌دهند، وضع می‌گردد.
- ۲- نرخ‌های موضوع بند (۱) این ماده براساس قواعد زیر تعیین می‌گردد:
- (الف) در صورتی که شرکتهای هوایی تعیین شده دو طرف متعاهد عضو یک اتحادیه بین‌المللی شرکتها حمل و نقل هوایی نا مکانیسم تعیین نرخ باشند و یک قطعنامه نرخ ناظر بر سرویس‌های مورد توافق از قبل وجود داشته باشند، نرخها براساس این قطعنامه بین شرکتهای هوایی تعیین شده طرفهای متعاهد توافق خواهد شد.

دفتر هیئت دولت

ب) هر گاه قطعنامه‌ای در بازه نرخ ناظر بر سرویسهای مورد توافق وجود نداشته باشد یا یک یا هیچ یک از شرکت‌های هواپیمایی تعیین شده طرفهای متعاهد عضو اتحادیه شرکت‌های هواپیمایی موضوع جزء (الف) فوق نباشد، شرکت‌های هواپیمایی تعیین شده طرفهای متعاهد در مورد نرخهایی که برای سرویسهای مورد توافق اعمال می‌گردد، بین خود توافق خواهند نمود.

ب) نرخهایی که بدین ترتیب مورد توافق قرار می‌گیرد لافل سی (۳۰) روز قبل از تاریخ پیشنهادی اجرای آن برای تصویب به مقامات هواپیمایی طرفهای متعاهد تسلیم خواهد گردید. این محدوده زمانی به شرط موافقت مقامات مذکور قابل کاهش است.

ت) در صورتی که شرکت‌های هواپیمایی تعیین شده طرفهای متعاهد توانند در باره نرخهای قابل اجراء به توافق برسند یا در صورتی که یک طرف متعاهد شرکت هواپیمایی خود را به منظور انجام سرویسهای مورد توافق تعیین ننموده باشد یا چنانچه در فاصله پانزده (۱۵) روز اول از دوره سی (۳۰) روزه موضوع جزء (ب) فوق، مقامات هواپیمایی یک طرف متعاهد عدم رضایت خود را از هر یک از نرخهای توافق شده بین شرکت‌های هواپیمایی طرفهای متعاهد طبق جزء‌های (الف) و (ب) فوق به مقامات هواپیمایی طرف متعاهد دیگر اعلام دارد، مقامات هواپیمایی طرفهای متعاهد اهتمام خواهند نمود در مورد نرخهای مناسب به توافق برسند، لیکن هیچ نرخی قبل از تصویب مقامات هواپیمایی طرفهای متعاهد به موقع اجراء در نخواهد آمد.

- نرخهای تعیین شده بموجب مفاد این ماده تا زمانی که نرخهای جدید تعیین نشده باشد، به قوت خود باقی خواهد ماند.

ماده ۱۱- امنیت هوانوردی

۱- طرفهای متعاهد در راستای حقوق و تعهدات خود به موجب حقوق بین‌الملل تأکید می‌نمایند که تعهد آنان در قابل یکدیگر برای حفظ امنیت هواپیمایی کشوری در برابر اعمال مداخله غیر قانونی جزء لاینکی از این موافقت نامه را تشکیل می‌دهد. طرفهای متعهد بدون تجدید کلیت حقوق و تعهدات خود به موجب حقوق بین‌الملل، بویژه مطابق با مفاد کتوانسیون راجع به جرائم و برخی اعمال ارتکابی دیگر در هواپیما ا مضاء شده در توکیو به تاریخ ۱۳۴۲/۶/۲۲ هجری شمسی مطابق با ۱۳ سپتامبر ۱۹۶۳، کتوانسیون راجع به جلوگیری از تصرف غیر قانونی هواپیما ا مضاء شده در لاهه به تاریخ ۱۳۴۹/۹/۲۵ هجری شمسی مطابق با ۱۶ دسامبر ۱۹۷۰ و کتوانسیون راجع به جلوگیری از اعمال غیر قانونی علیه امنیت هواپیمایی کشوری ا مضاء شده در مونترال به تاریخ ۱۳۵۰/۷/۱ هجری شمسی مطابق با ۲۳ سپتامبر ۱۹۷۱ و نیز هر کتوانسیون دیگری در ارتباط با امنیت هواپیمایی کشوری، عمل خواهد کرد.

۲- طرفهای متعاهد کلیه مساعدتها لازم را جهت جلوگیری از تصرف غیر قانونی هواپیماهای کشوری و سایر اعمال غیر قانونی علیه امنیت این هواپیماهای مسافرین و خدمه آنها، فرودگاهها و تأسیسات هوانوردی و هر نوع تهدید دیگر علیه امنیت هواپیمایی کشوری را بتایر تقاضا در مورد یکدیگر بعمل خواهد آورد.

۳- طرفهای متعاهد باید در روابط دو جانبه خود طبق مقررات امنیت هواپیمایی کشوری تعیین شده از سوی سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری که بعنوان ضمایم کتوانسیون هواپیمایی کشوری بین‌المللی شناخته شده‌اند تا حدودی که این مقررات امنیتی در مورد طرفهای متعاهد قابل اجراء است عمل نمایند. آنها باید از گردانندگان هواپیمایی که محل ثبت آن هواپیماها می‌باشد با گردانندگان هواپیمایی که محل اصلی کسب و کار آنها یا محل اقامه دائم آنها در سرزمین آنها است و گردانندگان فرودگاههای واقع در سرزمینهای خود بخواهند که طبق مقررات امنیت هوانوردی مذبور عمل نمایند.

۴- هر یک از طرفهای متعاهد موافقت دارد که می‌توان از این گردانندگان هواپیما درخواست نمود تا مقررات امنیت هوانوردی مورد اشاره در بند (۳) فوق را که طرف متعاهد دیگر برای ورود به سرزمین خود، خروج از آن یا در مدت

توقف در آنجا مقرر کرده است رعایت کنند. هر یک از طرفهای متعاهد باید اطمینان حاصل کند که در سرزمین او اقدامات مناسب برای حفاظت از هواپیما و بازرگانی مسافرین، خدمه، لوازم همراه مسافر، امائه مسافر، بار و خوار و بار هواپیما پیش از سوار شدن مسافرین یا بازگیری و به هنگام آن به نحو موثر انجام می‌شود. همچنین هر طرف متعاهد باید هر درخواست طرف متعاهد دیگر را برای انجام اقدامات امنیتی ویژه معقول جهت مقابله با تهدید خاص با نظر مساعد، مورد توجه قرار دهد.

۵- هنگامی که حادث یا خطر بروز حادث تصرف غیر قانونی هواپیمایی کشوری یا دیگر اعمال غیر قانونی علیه امنیت این هواپیماها، مسافرین و خدمه اتها، فرودگاهها یا تأسیسات هوایورانی رخ دهد، طرفهای متعاهد باید با تسهیل ارتباطات و اتخاذ تدابیر مناسب دیگر به منظور پایان سریع و بی خطر حادثه مجبور یا خطر وابسته به آن یکدیگر را یاری نمایند.

ماده ۱۲- تسلیم آمار

مقامات هواپیمایی هر یک از طرفهای متعاهد اطلاعات و آمار مربوط به حمل و نقل انجام شده در سرویسهای مورد توافق توسط شرکت‌های هواپیمایی تعیین شده طرف متعاهد نخست را به سرزمین طرف متعاهد دیگر یا از آن سرزمین به قسمی که معمولاً توسط شرکت هواپیمایی تعیین شده برای مقامات هواپیمایی ملی خود تهیه و به آنها ارائه می‌گردد، بنابر تقاضا، در اختیار مقامات هواپیمایی طرف متعاهد دیگر قرار خواهد داد. کلیه اطلاعات اضافی آماری حمل و نقل مورد درخواست مقامات هواپیمایی یک طرف متعاهد از مقامات هواپیمایی طرف متعاهد دیگر در صورت تقاضا، مورد شور و توافق بین دو طرف متعاهد قرار خواهد گرفت.

ماده ۱۳- مشاوره و اصلاحات

۱- هر طرف متعاهد یا مقامات هواپیمایی آن می‌توانند در هر زمان از طرف متعاهد دیگر یا مقامات هواپیمایی آن تقاضای مشاوره نمایند.

۲- مشاوره مورد تقاضای یک طرف متعاهد یا مقامات هواپیمایی آن در فاصله شصت (۶۰) روز از تاریخ دریافت تقاضا آغاز خواهد شد.

۳- هر نوع اصلاح در این موافقت نامه، پس از تأیید از طریق تبادل یادداشت دیبلماتیک لازم الاجراء خواهد شد.

۴- اصلاحات جداول مسیر منضم به این موافقت نامه می‌تواند به طور مستقیم بین مقامات هواپیمایی طرفهای متعاهد مورد توافق قرار گیرد. این اصلاحات پس از تأیید از طریق مبادله یادداشت دیبلماتیک لازم الاجراء خواهد شد.

ماده ۱۴- حل اختلافات

۱- هر گاه در مورد تفسیر یا اجرای این موافقت نامه و بیوست آن بین طرفهای متعاهد، اختلافی بروز نماید، طرفهای متعاهد در مرحله نخست اهتمام خواهند نمود تا اختلاف را از طریق مذاکره حل و فصل نمایند.

۲- چنانچه طرفهای متعاهد نتوانند به موجب بند (۱) فوق در مورد حل اختلاف به نتیجه برسند، طبق قوانین و مقررات خود، اختلاف به یک دیوان داوری سه تفره ارجاع خواهد شد که هر طرف متعاهد یک داور را معین خواهد کرد و دو داور تعیین شده در باره داور سوم توافق خواهند نمود. هر یک از طرفهای متعاهد طرف شصت (۶۰) روز پس از وصول تقاضای ارجاع اختلاف به دیوان داوری، از طریق مجرای دیبلماتیک به تعیین داور خود مبادرت خواهد نمود و داور سوم نیز طرف شصت (۶۰) روز بعد از آن تعیین خواهد شد. چنانچه هر یک از طرفهای متعاهد طرف مدت مقرر داور خود را تعیین نکند، بنایه تقاضای هر یک از طرفهای متعاهد، رئیس شورای سازمان بین‌المللی کشوری بر حسب مورد داور یا داورها را تعیین خواهد نمود مشروط بر اینکه اگر رئیس شورای سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری از

اتباع هر یک از طرفهای متعاهد باشد، از نایب رئیس ارشد شورا و در صورتی که نامبرده نیز از اتباع یکی از طرفهای متعاهد باشد، از عضو ارشد مقدم شورا که در چنین وضع تابعیتی نباشد، درخواست خواهد شد که حسب مورد داور یا داورها را تبیین نماید. در هر حال داور سوم از اتباع یک دولت ثالث خواهد بود و معنوان رئیس داوری عمل خواهد کرد.

- ۳- بنابر تضمیمهنهایی دیوان داوری طرفهای متعاهد مخارج داوری را به صورت مساوی تقسیم خواهند نمود.
- ۴- طرفهای متعاهد تعهد می‌نمایند تصمیمات متخده به موجب این ماده را رعایت کنند

ماده ۱۵- فسخ

هر یک از طرفهای متعاهد می‌تواند در هر زمان قصد خود را مبنی بر فسخ این موافقت نامه کتاباً به طرف متعاهد دیگر اعلام نماید. این اعلام همان زمان به اطلاع سازمان بین‌المللی هوایپیمانی کشوری خواهد رسید. در این صورت موافقت نامه دوازده (۱۲) ماه پس از دریافت اعلام فسخ توسط طرف متعاهد دیگر فسخ خواهد شد، مگر آن که اعلام فسخ، قبل از انقضای این مدت با رضایت طرفها پس گرفته شود. در صورت عدم اعلام وصول از سوی طرف متعاهد دیگر، اعلام فسخ، چهارده روز پس از وصول آن به سازمان بین‌المللی هوایپیمانی کشوری دریافت شده تلقی خواهد شد.

ماده ۱۶- مطابقت با کنوانسیونها یا موافقت نامه‌های چند جانبه

چنانچه کنوانسیون یا موافقت نامه چند جانبه حمل و نقل هوایی در مورد هر دو طرف متعاهد لازم الاجرا گردد، این موافقت نامه و پیوست آن به نحوی اصلاح خواهد شد تا با مقررات چنین کنوانسیون یا موافقت نامه‌ای تطبیق نماید.

ماده ۱۷- ثبت

این موافقت نامه و کلیه اصلاحات آن تزد سازمان بین‌المللی هوایپیمانی کشوری به ثبت خواهد رسید.

ماده ۱۸- لازم الاجرا شدن

این موافقت نامه از تاریخ آخرين اطلاعیه کتبی از طریق محاری دیبلماتیک مبنی بر تأیید این که طرفهای متعاهد کلیه تشریفات داخلی در باره لازم الاجرا شدن این موافقت نامه را انجام داده‌اند، به مورد اجراء گذارده خواهد شد. از تاریخ لازم الاجرا شدن این موافقت نامه، موافقتمه حمل و نقل هوایی بین دولت ایران و دولت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی که در تاریخ ۲۶ مرداد ماه ۱۳۴۲ مطابق با ۱۷ اوت ۱۹۶۴ به امضاء رسیده و پیوستهای آن بین جمهوری اسلامی ایران و فدراسیون روسیه فسخ می‌گردد.

این موافقتنامه در مسکو در تاریخ ۲۸ مرداد ماه ۱۳۷۸ برابر با ۱۹ آگوست ۱۹۹۹ در دو نسخه به زبانهای فارسی، روسی، انگلیسی که تمام متن دارای اعتبار یکسان می‌باشند تنظیم گردید. در صورت بروز هرگونه اختلاف در تفسیر این موافقت نامه، متن انگلیسی ملاک خواهد بود.

از طرف
دولت فدراسیون روسیه

از طرف
دولت جمهوری اسلامی ایران

پیوست

موافقت نامه حمل و نقل هواپیمایی اسلامی ایران و دولت فدراسیون روسیه

۱- مسیرهایی که قرار است توسط شرکتهای هواپیمایی تعیین شده فدراسیون روسیه مورد بهره‌برداری قرار گیرد.

نقاط مبدأ	نقاط مقصد	نقاط واسط	نقاط مبدأ
سنگاپور	تهران	یک نقطه که بعداً تعیین خواهد شد*	نقاطی در روسیه
بانکوک	رشت		
	مشهد		
	اصفهان		

۲- مسیرهایی که قرار است توسط شرکتهای هواپیمایی تعیین شده جمهوری اسلامی ایران مورد بهره‌برداری قرار گیرد.

نقاط مبدأ	نقاط مقصد	نقاط واسط	نقاط مبدأ
استکنهن	مسکو	کیف	نقاطی در ایران
یک نقطه دیگر که بعداً تعیین خواهد شد*	سن پترزبورگ	با	
	غازان	تفلیس	
	یوفا		

* این نقطه باید مورد موافقت مقامات هواپیمایی طرفهای متعاهد قرار گیرد.

تذکر:

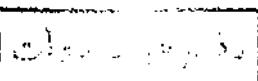
۱- شرکتهای هواپیمایی تعیین شده هر طرف متعاهد در هر مسیر توافق شده مجاز خواهد بود فقط یک پرواز در هفته (بین مسکو و تهران حداقل (۲۳) پرواز مسافری و یک (۱) پرواز باری) براساس حق آزادی سوم و چهارم و موافقت قبلی شرکتهای هواپیمایی تعیین شده برقرار نمایند.

۲- شرکتهای هواپیمایی تعیین شده طرفهای متعاهد ضمن بهره‌برداری از مسیرهای مورد توافق می‌توانند یک یا تمام نقاط واسط یا مأواه را حذف نمایند.

۳- حق حمل و نقل مسافر، بار و پست شرکت هواپیمایی تعیین شده یک طرف متعاهد بین نقاطی در سرزمین طرف متعاهد دیگر و نقاطی در سرزمین کشورهای ثالث منوط به توافق بین شرکتهای هواپیمایی تعیین شده و تصویب مقامات هواپیمایی طرفهای متعاهد خواهد بود.

۴- شرکتهای هواپیمایی تعیین شده هر طرف متعاهد می‌توانند پروازهای خود را با هر نوع هواپیمای با سرعت متفاوت صوت انجام دهند. تعداد و ظرفیت پرواز منوط به توافق بین شرکتهای هواپیمایی تعیین شده و تصویب مقامات هواپیمایی طرفهای متعاهد خواهد بود.

۵- انجام پروازهای اجاره‌ای (جارنر) فوق العاده و غیر منظم مشروط به درخواست اولیه شرکتهای هواپیمایی تعیین شده خواهد بود، این تقاضا حداقل هفتاد و دو (۷۲) ساعت قبل از انجام پرواز بدون در نظر گرفتن تعطیلات آخر هفته و رسمی خواهد بود.

بروتکل الحقیقی جهت اصلاح و تکمیل موافقنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت فدراسیون روسیه

دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت فدراسیون روسیه به منظور انجام اصلاحات در موافقنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت فدراسیون روسیه مورخ ۱۳۷۸/۵/۲۸ هجری شمسی برابر با ۱۹ آگوست ۱۹۹۹ که از این پس «موافقنامه» نامیده می‌شود، در موارد زیر به توافق رسیدند:

ماده ۱

۱-۱- بند (۲) ماده (۱۴) موافقنامه تحت عنوان «حل اختلافات» به صورت زیر بیان خواهد شد:

«۲- چنانچه طرفهای متعاهد نتوانند به موجب بند (۱) فوق در مورد حل اختلاف به نسبه برستد، طبق قوانین و مقررات خود، اختلاف را به یک دیوان داوری متشکل از سه داور ارجاع خواهند نمود به نحوی که هر طرف متعاهد یک داور را تعیین نموده و این دو داور تعیین شده در باره داور سوم توافق خواهند نمود.
هر یک از طرفهای متعاهد ظرف مدت شصت روز پس از وصول تقاضای کتبی هر یک از طرفهای متعاهد در مورد ارجاع اختلاف به دیوان داوری، از طریق معجارت دیپلماتیک به تعیین داور خود مبادرت خواهد نمود و داور سوم زیر ظرف شصت روز بعد از آن تعیین خواهد شد.

چنانچه هر یک از طرفهای متعاهد ظرف مدت مقرر نسبت به تعیین داور خود اقدام ننماید، هر یک از طرفهای متعاهد می‌تواند از رئیس شورای سازمان بین‌المللی هوایی‌مانی کشوری بخواهد که حسب مورد داور یا داوران را تعیین نماید. چنانچه رئیس شورای سازمان بین‌المللی هوایی‌مانی کشوری و نیز معاون رئیس، تبعه یکی از طرفهای متعاهد باشد، این انتصاب توسط عضو ارشد شورا که تابعیت هیچیک از طرفهای متعاهد را نداشته باشد، لنجام خواهد شد.

داور سوم باید در هر صورت تابعیت کشوری را دارا باشد که در زمان انتخاب با طرفهای متعاهد روابط سیاسی دارد و به عنوان رئیس داوری (سر داور) عمل خواهد کرد.»

ماده ۲ حل اختلافات موافقنامه با الحاق بند (۵) اصلاح می‌گردد:

«۵- دیوان داوری با توجه به سایر موارد مورد توافق طرفهای متعاهد، آینه و محل داوری را تعیین خواهد نمود.»

۶- پس از ماده ۱۱ موافقنامه (امنیت هوایوردویی)، ماده جدیدی تحت عنوان ماده (۱۱) مکرر «ایمنی هوایوردویی» به ترجیح زیر اضافه خواهد شد:

ماده ۱۱ مکرر- ایمنی هوایوردویی

۱- هر طرف متعاهد می‌تواند در هر زمان در رابطه با استانداردهای ایمنی در زمینه‌های مربوط به تأسیسات هوایوردویی، شده برواز، هواییما و بهره برداری از هواییما که طرف متعاهد دیگر به کار گرفته است، درخواست مشاوره نماید. چنین مشاوره‌ای ظرف مدت سی روز از تاریخ درخواست مذبور انجام خواهد شد.

۲- در صورتی که پس از مشاوره مذبور یک طرف متعاهد ملاحظه کند استانداردهای ایمنی در زمینه‌های موضوع بند (۱) که در آن زمان به موجب کتوانسیون وضع شده به طور موثر توسط طرف متعاهد دیگر به کار گرفته و اجرا نمی‌شود، طرف متعاهد دیگر را از یافته‌های مذبور و اقداماتی که برای تطبیق با استانداردهای ایکانو ضروری به نظر می‌رسد آگاه خواهد کرد. چنانچه طرف متعاهد دیگر ظرف مدت (۱۵) روز یا دوره طولانی‌تری که ممکن

است با تبادل اطلاعیه از طریق مجاری سیاسی، مورد توافق طرفهای متعاهد قرار گرفته باشد، اقدام مناسبی را انجام ندهد، زمینه برای اعمال ماده ۴ این موافقتنامه (تعليق و لغو) برای طرف متعاهد اول مهیا خواهد شد.

۳- علیرغم تعهدات متدرج در ماده (۳۳) کنوانسیون، هر نوع هواییمایی که توسط شرکت هواییمایی تعیین شده یک طرف متعاهد یا از طرف آن در سرویسهای مورد توافق از مبدأ سرزمین طرف متعاهد دیگر یا بالعکس مورد بهره‌برداری قرار گیرد، می‌تواند مدامی که در سرزمین طرف متعاهد دیگر است مشمول بازرسی نمایندگان مجاز طرف متعاهد دیگر در داخل هواییما و در توقفگاه آن (که در این ماده «بازرسی توقفگاهی» نامیده می‌گردد) قرار گیرد تا اعتبار اسناد هواییما و مدارک خدمه و نیز وضعیت ظاهری هواییما و تجهیزات آن بررسی شود مشروط بر اینکه این امر منجر به تأخیر بدون دلیل در بهره‌برداری از هواییما نگردد.

۴- چنانچه هر بازرسی توقفگاهی یا مجموعه‌ای از بازرسی‌های توقفگاهی باعث بروز نگرانی‌های جدی مبنی بر عدم تطبیق یک هواییما یا بهره‌برداری از یک هواییما با حداقل استانداردهای تعیین شده در آن زمان به موجب کنوانسیون، یا بروز نگرانی‌های جدی در خصوص فضای اعمال و اجرای موثر استانداردهای ایمنی تعیین شده در آن زمان به موجب کنوانسیون گردد، طرف متعاهدی که این بازرسی‌ها را انجام داده است، از نظر ماده ۳۳ کنوانسیون مختار خواهد بود تا نتیجه بگیرد که الزاماتی که طبق آنها گواهینامه یا مجوزهای مربوط به آن هواییما یا خدمه آن هواییما صادر شده یا اعتبار یافته یا الزاماتی که طبق آنها آن هواییما مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرد، معادل یا فراتر از حداقل استانداردهای تعیین شده به موجب کنوانسیون نمی‌باشد.

۵- چنانچه نماینده شرکت (های) هواییمایی یک طرف متعاهد از دسترسی به هواییما مورد بهره‌برداری از سوی آن شرکت (های) هواییمایی جهت انجام بازرسی توقفگاهی طبق بند (۳) فوق جلوگیری نماید، طرف متعاهد دیگر می‌تواند چنین استنباط نماید که نگرانی‌های جدی موضوع بند (۴) فوق ایجاد شده است و به نتایج موضوع آن بند برسد.

۶- هر طرف متعاهد حق تعییق یا تغییر فوری مجوز بهره‌برداری شرکت (های) هواییمایی طرف متعاهد دیگر را در صورتی که طرف متعاهد اول در نتیجه بازرسی توقفگاهی، مجموعه‌ای از بازرسی‌های توقفگاهی، جلوگیری از دسترسی جهت انجام بازرسی توقفگاهی، یا مشاوره موضوع بند (۱) این ماده چنین استنباط نماید که انجام اقدامات فوری برای ایمنی بهره‌برداری شرکت هواییمایی ضروری است، برای خود محفوظ می‌دارد.

۷- هر اقدامی طبق بندۀای (۲) یا (۶) فوق از سوی یک طرف متعاهد، باید به محض رفع زمینه انجام آن اقدامات، متوقف گردد.

۲۵۵ ماده

۱-۲-۱- این پرونکل جزء لا یتفکر موافقتنامه تلقی می‌گردد.

۱-۲-۲- این پرونکل از تاریخ آخرین اطلاعیه کتبی مبادله شده از طریق مجاری سیاسی مبنی بر انجام کلیه تشریفات داخلی شروعی توسط طرفهای متعاهد جهت لازم‌الاجرا شدن این پرونکل، به مورد اجرا گذارده خواهد شد. این پرونکل تا زمان لازم الاجرا بودن موافقتنامه، لازم الاجرا خواهد ماند.

این پرونکل در مسکو و در تاریخ ۳ آذر ۱۳۹۰ هجری شمسی برای با ۲۴ نوامبر ۲۰۱۱ میلادی در دو نسخه به زبانهای فارسی، انگلیسی و روسی که همه متن طرای اعتبار یکسان می‌باشد تنظیم گردید. در صورت اختلاف در تفسیر متن، متن انگلیسی ملاک خواهد بود.

دفترچه این پرونکل
از طرف
دولت فدراسیون روسیه

دولت جمهوری اسلامی ایران